

מסורת הש"ס

(א) [ע"ב, ג] [פ"ה ה"א],  
א נשאלו יעצ"ל.

גליון הש"ס

נמרא קונה לו ב"ב"ע עין  
כ"מ נט ע"א מוס' ד"ה כ"ה:  
שם יאמאי קרו' ל"ה ח"ה:  
שנת ד'ק' ע"ב [נ ע"ב]:

הגהות הב"ה

(א) תוס' ד"ה ארבע וכו'  
אלא צריך לומר דמשני ד'  
מדות:

מוסף תוספות

א. [ד]אם הניח בכליו של  
לוקח כאל מדידה, לאו  
אדעתא דליקטו כליו  
אבינהו כיון דמחוסרין  
מדידה אלא לדעת  
שימדרם ואח"כ ימשיך  
ויהבה בהם, הלכך צריך  
למימר ליה קני. רכטי וינא.  
ב. עין דנפיש וינא מה  
הדיו נמנע דנשות מוכר  
ולא אמר ליה זיל קני.  
ג. דחצירו כידו הוה  
וכשם שבידו של מוכר לא  
קנה לוקח שאם אתה אומר  
קנה לא היינו צריכים  
למשיכה ובהגהה, ה"ל  
בחצירו וכו', ורשות נפקד  
שאני שכשם שאם היה  
בידו ואמר לו (המוכר)  
זכה לפלוני ורצה לזכות לו  
וזה, אף חצרו נמי וזה  
מדינתו. ד'. T. דרשות  
מוכר ורשות המופקדין  
מוכר חלוקין [תן בקבל  
עליו. א. ה. [ד]אומר  
שם משאיל לו מקום  
ללוקח שיקנה מה שהוא  
מוכר לו. חס' לקמן ע"ב ד"ה  
ל'. [ד]אומר  
דאמרין לו דברשות מוכר  
ובכליו של מוכר לא קנה  
עד שיגביהו ה"ל ברשות  
החריב ובחצר שאינה של  
שניהם והא אמרין לעיל  
עד שלא נתמלאת המדה  
למוכר. שס. T. מרת  
חסור ומפליגין בה בין  
עד שלא נתמלאת  
ומשתמלאת, ומרת לוקח  
דראשון ראשון קנה, ומרת  
מוכר דבעינן הגבהה או  
משיכה, א"צ שגמביה או  
מושך בכלי המוכר קנה,  
ומרת הלה המופקדין  
אצלו שאם קבל עליו  
הנפקד קנה לוקח. רכטי  
וינא. ו. וזו הקשיא  
לדברי מי שאמר ב"ב גיטין  
(שם) כי אמר רב כהנא  
אבל במלוה לא. דאי  
במלוה אצלו ודאי צריך  
מעמד שלשות דהא ליתיה  
שיוכה לו. רמב"ן. ט. או  
שהוא בחצר שאינה  
משמרת שאינו קונה לו.  
רמב"ן.

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא פה.

כליו של אדם. של לוקח קונה לו אם פסק דמים צל מקום אפי'  
נרשות מוכר וכגון דלמר ליה דהדיא יקנה כליו דלמר לקמן  
במעמתי' [פ.]. אכל כסממא מיעבי' לן לקמן [א] ולא אפשיטא: חוץ מר"ה.  
והוא הדין לחצר שאינה של שניהן כדמוכח לקמן בצרייתא ד' מדות:

כלן בסימטא. הא דר"ל ור' יוחנן:  
כל מקום שיש לו רשות. כגון סימטא  
וחצר השותפין ורשות מוכר וכגון  
דלמר ליה זיל קני דלקמן דהיינו יש  
לו רשות: אין לו רשות. כגון רה"ר  
לא: ה"ג בתוספתא ארבע מדות  
במוכרין עד שלא נתמלאת מדה למוכר  
משנתמלאת מדה ללוקח כד"א במדה  
שאינה של שניהן אכל אם היסה מדה  
של אחד מהן ראשון ראשון קנה כד"א  
בזה"ר או בחצר שאינה של שניהן  
אכל ברשות הלוקח כיון שקיבל עליו  
מוכר ה"ל קנה ברשות מוכר לא קנה  
עד שיגביה או עד שיוציא מרשות  
הנעלים ברשות זה המופקדין אכלו  
לא קנה עד שיקבל עליו או עד  
שישכור את מקומו. ופירוש ארבע  
מדות במוכרים לאו ד' רשויות קמשיב  
רה"ר רשות מוכר רשות לוקח רשות  
המופקדין אכלו דהא רשות מוכר  
ורשות נפקד חדא הוא דהכל והכל  
שייך למימר קבלה ושכירות מקום  
והוא"ל והגבהה דהא תנן במתניתין

גבי רשות מוכר שכירות מקום דקמני ואם היה פיקח שוכר את  
מקומו ואוקימנא [פ.]: ברשות נעלים וכיון דדינן שיה ליה ד' מדות ומה  
הן ארבע מדות ד' חלוקין של דינין שחלוקין זה מזה. ואלו הן מדה  
שאינה של שניהן בזה"ר ובחצר שאינה של שניהן דלמרין זה עד  
שלא נתמלאת המדה למוכר משנתמלאת המדה ללוקח הרי אחת מדה  
של אחד מהן ראשון ראשון קנה הרי שמים רשות לוקח מיד כשיקבל  
מוכר קנה הרי ג' רשות מוכר ורשות נפקד דקמפרש בהן דין הגבהה  
והוא"ל קבלה ושכירות הרי ד'. וסמך מלמאי לי מדברי רבינו וקני  
שלא נתמלאת המדה למוכר משנתמלאת המדה ללוקח הרי אחת מדה  
מ"כ: עד שלא נתמלאת המדה למוכר. שאם נשכר היין או השמן  
או אם הוקר למוכר ויכול לחזור בו דמוקי לה לקמיה [פ.]. כדמה שהשאלו  
שניהן הלכך כל זמן שלא נתמלאת המדה הרי היא ברשות מוכר:  
משנתמלאת הרי היא ברשות לוקח. לקחתה ולטול לה מקחו עד  
שנענינו או ייחמו ככליו לדעת כן השאלו להם ללוקח למדידה וזה  
לנעניע את שלו וכל זמן שעוסק במדידה למלאת המדה הרי היא  
ברשותו דמוכר דהיינו מוכר ואין הלוקח יכול לקנות בתוך כליו של  
מוכר כל זמן שלא משך או שלא הגביה משנתמלאת המדה ללוקח  
דפרפרשית שעבשיו נעשית כליו של לוקח לדעת כן נשאלה לו. וס"ל  
להאי תנא דכליו של לוקח קונה בזה"ר כדמפרש ואזיל ודלא כרז  
ושמואל ומיהו בסימטא ובחצר של שניהן מוקי לה לקמיה [ע"ב]. דהתם קני  
כליו של לוקח: כדמה שאינה של לו. וכדפרש עטמא: אכל אם  
היה המדה של אחד מהם. או של לוקח או של מוכר: ראשון ראשון.

שנותנין לתוך המדה קנה בעל המדה שאם המדה של מוכר אע"פ  
הדמים לא קנה עד שימשוך דכליו של מוכר בזה"ר אי נמי בסימטא לא קני לוקח דהא אפי' ברשות לוקח נמי אמרין לקמן [פ.]. דלא קנה לוקח  
כל זמן שהפירות דכליו דמוכר עד שישפסד לקרקע ואם המדה של לוקח אף על גב דלא נתמלאת נמי ראשון ראשון קנה דדמי למשך  
אע"פ שלא מדד דקמני מתני' דקנה דכליו של לוקח קונה לו: בזה"ר. וקשיא למ"ד חוץ מר"ה: ובחצר שאינה של שניהן. וכגון שלא נתן  
בעל חצר להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר: אכל אם היו מודדין ברשות מוכר לא קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו דכליו של לוקח  
ברשות מוכר לא קנה ורשות של לוקח או לסימטא או שזכר ידו למטה מג' בזה"ר סמוך לאיסקופת הבית וקייבלה דלמחר' ככתובות (דף לא).  
גבי היה גמר ויכול לקמן בשמעתי' (דף פ.א). מיייתי' לה. ומיהו לקמן [ע"ב] מוקי לה כדמה דמוכר כי מוכר ומדה דלוקח כי לוקח דהא מוכר שמימי  
מאני דמוכר וזיל לוקח שמימי מאני דלוקח: דהא בתפלה לוקח. שמימי המוכר כדמוכר למוכר כדמי לוקח: כיון שקיבל עליו מוכר. שנמלאת  
וא"ל כל תפלה זו קנויה לך בכך וכך כל סאה וסאה: קנה לוקח. מיד אע"פ שלא מדד דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי  
צטל אכל הרשות. ומיהו לקמיה [ע"ב] מוקי לה כדמה דלוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקמני מתני' דקנה: המופקדין אכלו. שהפקיד שם מוכר  
פירותיו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקיד את רשותו ללוקח פירותיו למכור ולמדוד פירותיו כדמי כדכך כל הנפקדים: עד שיקבל עליו.  
נפקד כדמדות מפקיד לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות בלשך הוא שם או שישכור. והוא הדין נמי גבי רשות מוכר שייך קבלה ושכירות  
והכל נמי שייך הגבהה והוא"ל אלא תנא אורחא דמילתא קמני דתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו הלכך קמני  
התם הגבהה והוא"ל דליו חפץ להשאל וללוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקמני מתני' דקנה: המופקדין אכלו. שהפקיד שם מוכר  
הראשון הכי נמי ישמור פקדונו של שני ורבותא תנא הכא קבלה ושכירות וכל שכן הגבהה והוא"ל. ולמאן דמוקי לקמן בנפיק  
דמוכר כי מוכר ומאני דלוקח כי לוקח איכא לאוקומי נמי כדמאני דמופקד כי מופקד והלכך לא קני לוקח דכליו דנפקד:

כל מקום שיש לו רשות להניח. וא"ת והא דלמר לעיל מדד והניח  
ע"ג סימטא קנה ואוקימנא לתוך קופתו משמע דוקא מדד אכל  
לא מדד לא קנה לו כליו ואומר ר"י דבעי למימר זיל קני א' ויכין דמדד  
דלמר ליה זיל קני דמי' והשתא ניהא דלריכי הני תרי מיני דר' יוחנן  
ומיהו הדין דלעיל דלמר אפילו  
ברשות הרבים ואוקימנא בסימטא  
תמיה למאי אליטריכא וי"ל דשמה  
חדא מכלל חצרמה אממר:

ארבע מדות במוכרים. פירש  
רבינו שמואל דאין לפרש  
ד' רשויות דהא רשות מוכר ונפקד  
חדא היא דהכל והכל שייך למימר  
קבלה ושכירות מקום הווא"ל והגבהה  
וקשה לפירוש דלס כן לערביניהו  
וליתנייהו ברשות מוכר ורשות נפקד  
לא קנה עד שקבל עליו או יגביהנה  
או יוציאנה או ישכור מקומו ועוד  
דאין נראה שמועיל קבלה ברשות  
מוכר דאין אדם מקנה רשותו לאחרים  
ע"י עמו' דמתנן ב' חלון (עירובין  
דף עט: וס.) דמוכר להן על ידי בנו  
וזמנו הגדולים אכל לא ע"י בנו וזמנו  
הקטנים מפני שידן כידו ומ"מ אין  
לפרש דחשיב רשויות ד' דלמאי דבעי  
למימר השתא דמדה של לוקח קני  
אפילו בזה"ר כל שכן ברשות מוכר  
דקני דהא לצקוף דמסקינן דברה"ר  
לא קנה אפי' מיעבי' לן אי קנה ברשות מוכר כליו של לוקח אי לא  
ואם כן מיעבי' לן לפרוש דהא דלמר ברשות מוכר לא קנה עד  
שיגביהנה דכליו של מוכר איירי וצלאו הכי ז"ל כן לקמן כי אמר  
דכליו של לוקח קנה ברשות מוכר א"כ לא חשיב אלא רשות אחד כיון  
דכליו של לוקח קנה בכל מקום דהשתא אין חילוק בין רה"ר לרשות  
מוכר אלא (א) דחשיב ד' מדות דכלים מדת סרסור ומדת מוכר ומדת  
לוקח ומדת נפקד: (ב) גריסין בתוספתא (רפ"ה) ברשות הלה  
הנפקדים אכלו לא קנה עד שקיבל עליו או עד שיגביהנה ויוציאנה או  
ישכור את מקומו אכל לפי ספרים דגרסי' עד שיגביהנה או עד שיוציאנה  
קשה לערביניהו וליתנייהו רשות מוכר בזה"ר נפקד והשתא משמע  
דבצקלה כדי וזכה לו לקונה וא"ת כסוף פ"ק דגיטין (דף יג. וס.) דלמר  
מנה לי בידך תנהו לפלוני כמעמד שלשמן קנה ומה כרץ מעמד ג' הא  
מוכר התם דתן כזי דמי דתנן (ס"ט יא: וס"ד י"ג) האומר נתן ג' תנא  
זה לאשתי ושטר שחור זה לעבדי חוזר בגט ואינו חוזר בשחרור משום  
דתן כזי וא"כ צלא מעמד ג' יקנה לו דלמר הכא ו' ולמאי דפירש ר"ת  
דמעמד שלשמן קנה אפילו בעל כרחו של נפקד אחי שפיר דלמטרין  
לכך מעמד ג' ולמאי דמפרש נמי ר"ת דלא אמרין תן כזי אלא היכא  
דבשעה שנותן לו אומר לו תן אכל אם כבר היה צידו לא אמרין תן  
כזי אחי שפיר ועוד י"ל דלמאי נמי מעמד ג' דלמאי אין הפקדון ציד  
הנפקד דקני דלי לאו מעמד ג' אינו יכול לזכות לו אלא כשהוא ברשותו:  
כליו

שנתמלאת המדה הרי היא של מוכר ולא קנה לוקח ואע"פ שפסק  
הדמים לא קנה עד שימשוך דכליו של מוכר בזה"ר אי נמי בסימטא לא קני לוקח דהא אפי' ברשות לוקח נמי אמרין לקמן [פ.]. דלא קנה לוקח  
כל זמן שהפירות דכליו דמוכר עד שישפסד לקרקע ואם המדה של לוקח אף על גב דלא נתמלאת נמי ראשון ראשון קנה דדמי למשך  
אע"פ שלא מדד דקמני מתני' דקנה דכליו של לוקח קונה לו: בזה"ר. וקשיא למ"ד חוץ מר"ה: ובחצר שאינה של שניהן. וכגון שלא נתן  
בעל חצר להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר: אכל אם היו מודדין ברשות מוכר לא קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו דכליו של לוקח  
ברשות מוכר לא קנה ורשות של לוקח או לסימטא או שזכר ידו למטה מג' בזה"ר סמוך לאיסקופת הבית וקייבלה דלמחר' ככתובות (דף לא).  
גבי היה גמר ויכול לקמן בשמעתי' (דף פ.א). מיייתי' לה. ומיהו לקמן [ע"ב] מוקי לה כדמה דמוכר כי מוכר ומדה דלוקח כי לוקח דהא מוכר שמימי  
מאני דמוכר וזיל לוקח שמימי מאני דלוקח: דהא בתפלה לוקח. שמימי המוכר כדמוכר למוכר כדמי לוקח: כיון שקיבל עליו מוכר. שנמלאת  
וא"ל כל תפלה זו קנויה לך בכך וכך כל סאה וסאה: קנה לוקח. מיד אע"פ שלא מדד דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי  
צטל אכל הרשות. ומיהו לקמיה [ע"ב] מוקי לה כדמה דלוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקמני מתני' דקנה: המופקדין אכלו. שהפקיד שם מוכר  
פירותיו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקיד את רשותו ללוקח פירותיו למכור ולמדוד פירותיו כדמי כדכך כל הנפקדים: עד שיקבל עליו.  
נפקד כדמדות מפקיד לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות בלשך הוא שם או שישכור. והוא הדין נמי גבי רשות מוכר שייך קבלה ושכירות  
והכל נמי שייך הגבהה והוא"ל אלא תנא אורחא דמילתא קמני דתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו הלכך קמני  
התם הגבהה והוא"ל דליו חפץ להשאל וללוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקמני מתני' דקנה: המופקדין אכלו. שהפקיד שם מוכר  
הראשון הכי נמי ישמור פקדונו של שני ורבותא תנא הכא קבלה ושכירות וכל שכן הגבהה והוא"ל. ולמאן דמוקי לקמן בנפיק  
דמוכר כי מוכר ומאני דלוקח כי לוקח איכא לאוקומי נמי כדמאני דמופקד כי מופקד והלכך לא קני לוקח דכליו דנפקד:

מאי

עין משפט  
נר מצוה

פ"א מ"י פ"ד מה'ל'  
מכירה הלכה א סמנ  
עשין פ"ט ט"ע ח"מ סימן  
כ טע"ף ג'  
פ"ב ב מ"י ט"ז ה' ח  
ט"ע ט"ז ט'  
פ"ה ד מ"י ט"ז הלכה ו  
ט"ע ט"ז ט'  
פ"ו ה מ"י ט"ז ט"ע ט'  
ט"ע ט"ז ט'  
פ"ז ו מ"י ט"ז ט"ע ט'  
ט"ע ט"ז ט' ובהג"ה:

רבינו גרשום

לא פליגי כאן ברה"ר.  
כדלוקח מוכר דאם מוכר לו  
בכליו של לוקח ברה"ר  
לוא קנה לו כליו. וכולהו  
דמא דאם מוכר לו בכליו  
בסמטא דקנה. והא דקאמר  
רב ושמאל חוץ מרה"ר  
כמשך קאמרי הא בסמטא  
קנה והא דקאמר ר' יוחנן  
קניש לקיש ברה"ר לא  
ה"ר ממש קאמרי אלא  
בסמטא ואמאי קרו ליה  
רה"ר לפי שאינה רה"ר  
דאיהא מוקפת מחיצה. ה"ל  
מסתברא דבסמטא מיירי  
דאמר ר' אבהו וכו'. והאי  
דקאמר ליה ר' יודא לר'  
אסי שמא לא שמע רבי  
וכו'. משום דס"ל לר' יודא  
דאמר (א) אמר ר'  
יוחנן ור' אסי אמר אפי'  
בלא כליו ס"ל לר' יוחנן  
דבסמטא קנה: עד שלא  
נתמלאת מדה כולה למוכר.  
דמוכר יכול לחזור בו:  
ומשתמלאת מדה ללוקח.  
היה הוא ברשות לוקח ואם  
רצה קנה: ב"א דעל שלא  
נתמלאת למוכר שמדד לו  
במדה שאינה של שניהן.  
אם ששאלה אבל אם  
היתה מדה של אחד מהן של  
לוקח ראשון ראשון שמדד  
לחוזר קנה הלוקח. ב"א  
דקנה ראשון ראשון ברה"ר  
ובחצר (ג) מפרש לקמן  
בסמטא. וזו מדה אחת.  
ובזה ב' ב"א דעל מוכר  
מדד לו במדת לוקח לא קנה  
עד שיגביהו והגבהה קונה  
בכל מקום או עד שיוציא  
מרשותו כגון דשוכר את  
מקומו: ואם ברשות לוקח  
הן. שהיו מופקדין בידו כיון  
שקבל עליו מוכר למכור  
לו אפי' שלא מדד לו  
דריין קנה לו לוקח רשותו  
וזו מדה ג'. מדה ד' אם  
היו הפירות ברשות הלה  
למוכר אצלו.  
שהיו מופקדין ביד אחר  
ולא ביד לוקח לא קנה  
הלוקח עד שיקבל עליו זה  
המופקד ששאלו לו ללוקח  
מקום שהפירות נוגחין שם  
אז עד שישכור את מקומו  
של מופקד שהפירות שם:

(א) ר' ד"ל כ"י אבא דלפי'  
בסימטא בעינן כליו דוקא.  
(ב) נראה דל"ל כהני' ובתנא'  
שאינה של שניהם ולקמן  
מפרש דה"ר דלמר ה"ל  
בסימטא.